

Η πολιτική ανατροπή αναγκαία για Ελλάδα και Ευρώπη», συνέντευξη στα Χανιώτικα Νέα, 4/4/2014.

Μετράμε αντίστροφα για τις ευρωεκλογές και υπάρχει -διαχρονικά- η αίσθηση ότι οι Έλληνες ψηφοφόροι δεν αντιλαμβάνονται την πραγματική σημασία τους. Την ίδια ώρα, τόσο η συγκυβέρνηση, όσο και ο ΣΥΡΙΖΑ δίνουν σε αυτή την εκλογική διαδικασία διάσταση “δημοψηφίσματος”. Εσείς πώς αντιλαμβάνεστε το περιεχόμενο του θεσμού των ευρωεκλογών και ποιο είναι το διακύβευμα τους;

Οι ευρωεκλογές αυτές είναι οι πιο σημαντικές από όσες έχουν λάβει χώρα μέχρι σήμερα. Η ΕΕ αλλά και η Ευρωζώνη βρίσκονται σε ένα κρίσιμο σταυροδρόμι, καθώς προσπαθούν να διαχειριστούν μια δομική κρίση, η οποία δείχνει ολοένα να βαθαίνει. Αυτό φαίνεται και από τις πρόσφατες δηλώσεις του κ. Ολάντ σχετικά με την επιβολή μέτρων λιτότητας και στη Γαλλία, αλλά και από την ισοπέδωση των εργασιακών σχέσεων στην Ιταλία από τον κ. Ρέντζι. Εμείς όπως γνωρίζετε έχουμε εντελώς αντίθετη πολιτική κατεύθυνση. Το θέμα είναι προς ποια πλευρά θα γείρει η πλάστιγγα τελικά. Θα βγούμε από την κρίση με τον κόσμο της εργασίας, την πλειοψηφία της κοινωνίας διαλυμένη, ή θα βγούμε από την κρίση με έναν διαφορετικό συσχετισμό που θα επιτρέψει να ξεκινήσουμε μια ιστορικής σημασίας κοινωνική και παραγωγική ανασυγκρότηση της Ελλάδας και της Ευρώπης; Αυτά είναι τα διακυβέσματα των ευρωεκλογών.

Η οικονομική κρίση και τα μνημόνια, ανέδειξαν το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει η Ε.Ε. στη διαμόρφωση της οικονομικής πολιτικών των κρατών μελών της. Πιστεύετε ότι υπάρχει περιθώριο χάραξης εθνικής πολιτικής σε μια χώρα μέλος της Ε.Ε.;

Ναι. Κάθε κράτος της Ε.Ε. είναι ένα λαϊκά κυρίαρχο κράτος. Ο λόγος που εμφανίζεται στην Ελλάδα η ΕΕ να παίρνει τις αποφάσεις, είναι επειδή αυτό συμφέρει τις μνημονιακές κυβερνήσεις. Προσπαθούν να δημιουργήσουν την εικόνα ότι οι ξένοι τους πιέζουν να ασκήσουν σκληρή πολιτική λιτότητας. Αυτή η εικόνα είναι ψευδής. Στην πραγματικότητα τις αποφάσεις τις παίρνουν οι ίδιες οι κυβερνήσεις. Η πολιτική λιτότητας είναι δική τους πολιτική. Για παράδειγμα ο Κ. Μητσοτάκης εδώ και χρόνια επιθυμούσε να γίνουν απολύσεις χιλιάδων δημοσίων υπαλλήλων. Τώρα τις κάνει ο ίδιος αυτές τις απολύσεις.

Κοινή διαπίστωση αποτελεί ότι αυτή τη στιγμή η Ευρωπαϊκή Ένωση, τελεί υπό γερμανική “κηδεμονία”, με την καγκελάρια Μέρκελ να χαράσσει ουσιαστικά την πολιτική της Ένωσης. Ένα ευρωκοινοβούλιο με ενισχυμένη τη Συνομοσπονδιακή Ομάδα της Ευρωπαϊκής Ενωτικής Αριστεράς, έχει τα θεσμικά “όπλα” για να αλλάξει τις πολιτικές της Ε.Ε.;

Εγώ πιστεύω ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση τελεί υπό κηδεμονία από τις νεοφιλελεύθερες ελίτ. Ξέρετε, οι καλύτεροι σύμμαχοι των κ. Μέρκελ και Σόιμπλε είναι οι κ.κ. Σαμαράς, Βενιζέλος και Στουρνάρας. Η κ. Μέρκελ είναι σαν διευθύντρια μιας πολιτικής επιχείρησης την οποία όμως σχεδιάζει από κοινού με τους Έλληνες, Ιταλούς, Ισπανούς κ.ο.κ. πολιτικούς. Με αυτή την κηδεμονία θα επιδιώξει να συγκρουστεί η κυβέρνηση της Αριστεράς στην Ελλάδα. Η ενίσχυση του Κόμματος της Ευρωπαϊκής Αριστεράς θα παίξει καθοριστικό ρόλο στη δύναμη που θα έχει η επερχόμενη κυβέρνηση της Αριστεράς όταν θα διαπραγματεύεται σκληρά στο πλαίσιο της Ε.Ε.

Εν μέσω οικονομικής κρίσης βλέπουμε την ακροδεξιά να ενισχύεται στην Ευρώπη. Πώς μπορεί να ανασχεθεί αυτό το φαινόμενο;

Η άνοδος της ακροδεξιάς είναι ένα πολύπλοκο φαινόμενο. Κυριότερη αιτία του είναι η συνεχής απαξίωση της εργασιακής δύναμης σε συνδυασμό με τη δαιμονιοποίηση των ξένων εργαζόμενων σε κάθε χώρα. Δεν πρέπει να ξεχνάμε τις δηλώσεις του κ. Χρυσόχοϊδη και του κ. Λοβέρδου για τη Χρυσή Αυγή πριν τις εκλογές του 2012. Η ανάσχεση του φαινομένου μπορεί να γίνει με ανάδειξη των

πραγματικών αιτίων της κρίσης.

Η συγκυβέρνηση εμφανίζεται αισιόδοξη για επάνοδο της χώρας στις αγορές. Θεωρείτε εφικτό ένα τέτοιο ενδεχόμενο, και με τι επιτόκια θα μπορούσε να δανειστεί η χώρα μας εκτός του μηχανισμού σταθερότητας;

Αν τελικά γίνει αυτή η επάνοδος, θα γίνει με επιτόκιο πολύ υψηλότερο από αυτό που δανείζεται σήμερα το κράτος από το μηχανισμό. Το ζήτημα όμως δεν είναι μόνο αυτό. Το ζήτημα είναι ότι πρόκειται για προσυμφωνημένη έξοδο, για “πολιτική” έξοδο. Δεν προκύπτει από όλα τα υπόλοιπα στοιχεία, δηλαδή από το δημοσιονομικό και το χρηματοδοτικό κενό, ή από το ότι το ελληνικό Δημόσιο θεωρείται πράγματι αξιόχρεο για να μπορεί να δανειστεί ελεύθερα από τις διεθνείς αγορές. Στην πραγματικότητα, με το δημόσιο χρέος να ξεπερνά το 170% του ΑΕΠ, η χρηματοπιστωτική αναξιοπιστία της χώρας επιτείνεται.

Τόσο εσείς, όσο και τα περισσότερα στελέχη του ΣΥΡΙΖΑ, αναφέρετε ότι μια κυβέρνηση της Αριστεράς θα ζητήσει επαναδιαπραγμάτευση των δανειακών συμβάσεων και των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει η Ελλάδα στο πλαίσιο των μνημονίων, και εκφράζετε την αισιοδοξία ότι οι δανειστές θα δεχτούν υπό την πίεση της ελληνικής και ευρωπαϊκής κοινωνίας. Στο υποθετικό σενάριο που οι δανειστές είναι ανυποχώρητοι, ποια είναι η εναλλακτική του ΣΥΡΙΖΑ; Προσφυγή σε δημοψήφισμα όπως πρόσφατα ανέφερε ο κ. Δραγασάκης;

Να διευκρινίσω καταρχήν κάτι. Μιλάμε για επαναδιαπραγμάτευση των όρων των δανειακών συμβάσεων, αλλά όχι των παραρτημάτων που τις συνοδεύουν, δηλαδή, των μνημονίων. Τα μνημόνια θα καταργηθούν αμέσως και είμαι σε θέση να γνωρίζω και να σας πω ότι ήδη γίνονται οι σχετικές νομοτεχνικές επεξεργασίες. Τώρα, όταν λέμε “αν οι δανειστές είναι ανυποχώρητοι” πρέπει να σκεφτούμε με καθαρό μυαλό τι εννοούμε. Ας πούμε, έστω ότι εσείς με έχετε δανείσει χρήματα και είναι για σας ζωτικής σημασίας να σας τα επιστρέψω για να μπορείτε να καλύψετε εσείς τις υποχρεώσεις σας. Αν εσείς θέλετε να με συμβουλευέστε πώς να διαχειριστώ τα οικονομικά μου και διαφωνήσουμε, τι θα κάνετε; Θα μου πείτε, εντάξει μην πληρώνεις τίποτα; Σας συμφέρει; Όχι. Ούτε τους δανειστές τους συμφέρει. Γι’ αυτό όσο κι αν φωνάζουν, όσο κι αν εκβιάσουν θα καθίσουν στο τραπέζι των διαπραγματεύσεων.

Ο ΣΥΡΙΖΑ έχει εκφράσει την αντίθεσή του σε κάθε περικοπή μισθών, συντάξεων και επιδομάτων, σε κάθε φοροεισπρακτικό μέτρο που επιβάρυνε τον Έλληνα πολίτη. Μήπως βάζετε ψηλά τον πήχη; Πώς θα αποκατασταθούν όλες αυτές οι περικοπές; Με ποιους πόρους και με ποια προτεραιότητα;

Οι περικοπές θα αποκατασταθούν σταδιακά ξεκινώντας από κάτω προς τα πάνω. Αλλά το ζήτημα δεν είναι μόνο η αποκατάσταση των περικοπών. Το ζήτημα είναι η δημιουργία ενός νέου κοινωνικού και οικονομικού μοντέλου. Για παράδειγμα, σήμερα υπάρχουν πάνω από ένα εκατομμύριο άνεργοι και ταυτόχρονα παραγωγικό δυναμικό που αργεί. Γιατί να μην τους δώσουμε τη δυνατότητα να πάρουν τα μέσα παραγωγής στα χέρια τους και σε συνεργατική βάση να παραγάγουν νέο πλούτο;

Στο βιβλίο σας “Από την κρίση στην κυβέρνηση της Αριστεράς”, υποστηρίζετε ότι το οικονομικό πλαίσιο που διαμορφώνεται αυτή τη στιγμή στην Ελλάδα λειτουργεί προς όφελος της ενίσχυσης της αστικής τάξης έναντι της εργατικής. Μήπως όμως σήμερα στην Ελλάδα ζούμε τη διάλυση της αστικής τάξης, παράλληλα φυσικά με τον αφανισμό της εργατικής;

Εσείς όταν λέτε “αστική τάξη” εννοείτε τα εκατομμύρια στην Ελλάδα που είναι αυτοαπασχολούμενοι ή έχουν καταστήματα κλπ. Κατ’ αυτήν την έννοια έχετε απόλυτο δίκιο. Η λεγόμενη “μεσαία τάξη” καταστρέφεται επίσης, διαλύεται όπως λέτε, και τα μέλη της γίνονται άνεργοι και αναζητούν πλέον εργασία ως μισθωτοί. Εγώ όταν λέω “αστική τάξη” εννοώ αυτούς που συγκεντρώνουν τα μέσα

παραγωγής, τους βιομηχάνους, τους τραπεζίτες, τους κατόχους των μεγάλων εμπορικών αλυσίδων κτλ. Αυτοί ωφελούνται πραγματικά και βρίσκονται πίσω από τα μνημόνια και την πολιτική λιτότητας.

Από τον ΣΥΡΙΖΑ έχουν εκφραστεί έντονες αντιδράσεις για τις ιδιωτικοποιήσεις αλλά και για το πλαίσιο των ξένων επενδύσεων στην Ελλάδα. Ποια είναι η πρότασή σας για την προσέλκυση κεφαλαίων στην χώρα, και πώς μπορεί να γίνει ανταγωνιστική η Ελλάδα χωρίς να πληγούν τα εργατικά δικαιώματα και οι μισθοί;

Στη σύγχρονη εποχή η ανταγωνιστικότητα μιας αναπτυγμένης ευρωπαϊκής χώρας κρίνεται αποφασιστικά από το επιτόκιο με το οποίο δανείζεται από τις διεθνείς αγορές κεφαλαίου. Με παρόμοιο επιτόκιο δανείζονται και οι ιδιωτικές επιχειρήσεις. Μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα δεν μπορεί να ανταγωνιστεί μια επιχείρηση που δραστηριοποιείται στον ίδιο κλάδο στη Γερμανία γιατί δανείζεται με πολύ υψηλότερο επιτόκιο. Συνεπώς οι μισθοί αποτελούν δευτερεύοντα παράγοντα. Αλλά εδώ πρέπει να πάρουμε και μια σοβαρή απόφαση. Πρέπει να έχουμε μισθούς Κίνας ή Ινδίας για να είμαστε “ανταγωνιστική χώρα”, όπως συνεχώς αφήνει να εννοηθεί ο κ. Σαμαράς, ή θα παλέψουμε για ένα άλλο κοινωνικό μοντέλο, με δημοκρατία παντού, κοινωνική συνοχή και αλληλεγγύη, σταθερή εργασία και αμοιβές, αποδοτικό κράτος στην υπηρεσία του πολίτη, με έμφαση στην υψηλή τεχνολογία και τη συνεργατικότητα;

Πρόσφατη έρευνα γνώμης του Πολυτεχνείου Κρήτης, ανέδειξε έντονο ρεύμα ευρωσκεπτικισμού στους πολίτες του νησιού. Τελικά η Ε.Ε. έχει προσφέρει κάτι στη χώρα μας και σε ποιο επίπεδο; Και αν ναι, γιατί αυτό δεν το αντιλαμβάνεται ο πολίτης;

Το κρίσιμο ζήτημα εδώ είναι να γίνει αντιληπτό ότι το σωστό ερώτημα δεν είναι μέσα ή έξω από την ΕΕ. Το σωστό ερώτημα είναι “με ποια πολιτική”. Για να σας δώσω ένα παράδειγμα, η Τουρκία που είναι εκτός ΕΕ, είναι ένα νεοφιλελεύθερο κράτος που καταπιέζει τους πολίτες του όσο και η Ελλάδα, ίσως και περισσότερο το τελευταίο διάστημα. Το ζήτημα είναι λοιπόν να αλλάζουμε τους πολιτικούς συσχετισμούς. Μόνο έτσι θα έχουμε ένα καλύτερο μέλλον. Αυτή η αλλαγή έχει περισσότερες δυνατότητες να πετύχει αν επιχειρηθεί σε συνεργασία με τους λαούς της Ευρώπης.

Σε τοπικό επίπεδο, οι παραγωγοί στα Χανιά αλλά και σε όλη την Κρήτη βρέθηκαν πρόσφατα αντιμέτωποι με τις συνέπειες του “σκληρού” ευρωπαϊκού νομίσματος. Η υποτίμηση της τουρκικής λίρας έκλεισε την πόρτα των εξαγωγών αγροτικών προϊόντων, αφού οι εισαγωγείς στρέφονται πλέον αποκλειστικά στη φθηνότερη αγορά της Τουρκίας. Πώς μπορεί μέσα στο πλαίσιο της Ε.Ε. να προστατευτεί ο Έλληνας αγρότης;

Κάθε θεσμός της Ε.Ε. είναι μαχητός. Μπορώ να σας πω ότι σε αρκετούς κλάδους η Γερμανία, για παράδειγμα, δεν ακολουθεί ακριβώς τις ντιρεκτίβες της Ε.Ε. όταν δεν μπορεί να επιβάλλει στο εσωτερικό της τον ανταγωνισμό χωρίς κανένα όριο που ευαγγελίζεται ο κ. Σόιμπλε. Η πορεία λοιπόν πάντα καθορίζεται από τον εσωτερικό κοινωνικό συσχετισμό. Για να προστατεύσει η κυβέρνηση τον Έλληνα αγρότη αντί του Έλληνα μεγαλοκαπιταλιστή ή εισαγωγές, όπως κάνει τώρα, πρέπει να πιεστεί από τον αγρότη. Δεν υπάρχει άλλη λύση. Η διαφορά της κυβέρνησης ΣΥΡΙΖΑ θα είναι ότι θα έχει στην ατζέντα της τα συμφέροντα του αγρότη και όχι του μεγαλομεσάζοντα, για να μείνω στο δικό σας παράδειγμα.

Παραμένοντας στην Κρήτη, ένα ακόμη σημαντικό ζήτημα που απασχολεί το νησί είναι αυτό της ενέργειας. Αντιδράσεις από τον ΣΥΡΙΖΑ για τις επενδύσεις Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας στο νησί και ανησυχία για ενδεχόμενες περιβαλλοντικές επιπτώσεις από τις έρευνες υδρογονανθράκων και αξιοποίηση κοιτασμάτων νοτίως του νησιού. Ποια είναι η ορθή διαχείριση αυτών των δύο ζητημάτων που σύμφωνα με όσα έχουν λεχθεί μπορούν να προσφέρουν μεγάλα οικονομικά οφέλη στην τοπική οικονομία;

Όλα αυτά τα ζητήματα επενδύσεων που συναντούν αντιδράσεις από τις τοπικές κοινωνίες πρέπει να λύνονται με δημοκρατικό τρόπο. Κάθε πλευρά πρέπει να παρουσιάζει μελέτες κόστους-οφέλους και να παίρνεται η απόφαση συλλογικά από την τοπική κοινωνία. Επίσης, το ζήτημα είναι τι εννοούμε όταν λέμε οφέλη στην τοπική οικονομία. Αν για να βρουν δουλειά λίγοι άνθρωποι, γιατί οι επενδύσεις που αναφέρετε είναι έντασης κεφαλαίου, πρέπει να καταστραφεί το περιβάλλον και η αγροτική παραγωγή είναι σαφές ότι πρέπει να ξανασκεφτούμε και το μέγεθος των επενδύσεων και να επιβάλλουμε μέτρα υπέρ της προστασίας του περιβάλλοντος. Το πρόβλημα της ανεργίας δεν είναι τεχνικό, δουλειές μπορούν να παραχθούν με πολλούς τρόπους.

Τις διεργασίες στον χώρο της κεντροαριστεράς πώς τις βλέπετε; Βλέπουμε προσπάθειες όπως η “Ελιά” να μην έχουν απήχηση, την ώρα που κόμματα όπως το “Ποτάμι” έχουν δημοσκοπικό ρεύμα. Μήπως ζούμε το τέλος των ιδεολογιών στην ελληνική κοινωνία;

Η Ελιά είναι ο επιθανάτιος ρόγχος του ΠΑΣΟΚ. Εσείς εδώ στην Κρήτη ξέρετε πολύ καλά τι ήταν το ΠΑΣΟΚ στην αρχή της πορείας του και τι είναι τώρα. Το Ποτάμι είναι διάττων αστέρας που βασίζεται μόνο στο θέαμα και προσπαθεί να μην πει τίποτα για το περιεχόμενο. Σε περιόδους κρίσης δεν περνάει η πολιτική-σαμπουάν. Θυμάστε την Πολιτική Άνοιξη που προσπαθούσε να μην παίρνει θέση σε τίποτα; Ε, αυτή θα είναι και η τύχη του Ποταμιού, ειδικά όταν ο κόσμος καταλάβει ότι με συγκαλυμμένο τρόπο θα επιχειρήσει να στηρίξει τις μνημονιακές πολιτικές. Σήμερα πρέπει να παίρνεις θέση. Γι’ αυτό ανεβαίνει ο ΣΥΡΙΖΑ. Γιατί ξεκαθαρίζει με ποια πλευρά είναι.

Μια ενδεχόμενη κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ, αν δεν συγκέντρωνε αυτοδυναμία, με ποια κόμματα και υπό ποιους όρους θα μπορούσε να συγκυβερνήσει;

Ας περιμένουμε μέχρι τις εκλογές να δούμε τι θα έχει συμβεί στο κεντρικό πολιτικό σκηνικό. Εκτιμώ ότι και ο ΣΥΡΙΖΑ θα έχει αυτοδυναμία και θα έχουν καταρρεύσει οι μνημονιακές δυνάμεις. Σε κάθε περίπτωση, ο ΣΥΡΙΖΑ θα επιδιώξει συνεργασία με τις άλλες δυνάμεις της πραγματικής Αριστεράς.